

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
37

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

ANALIZY
RYNKOWE

PAŹDZIERNIK 2010

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *Tadeusz Chrościcki*
- II. Rynek ziemniaków Europy i na świecie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, A. Zalewski, M. Mieczkowski*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge, tel.: (22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (22) 505-46-16

dr Iwona Szczepaniak

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (22) 505-46-58

mgr inż. Arkadiusz Zalewski

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (22) 505-44-13

dr Jacek Chotkowski

• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza

• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (94) 342-30-31 wew. 232

mgr inż. Martyn Mieczkowski

• ARR • Warszawa
Tel.: (22) 661-70-71

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 19.10.2010 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Bogumiła Kasperowicz, Jan Małkowski, Jadwiga Seremak-Bulge, Iwona Szczepaniak,
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2011 r.

REASUMPCJA

Niskie ceny w poprzednich sezonach spowodowały, że powierzchnia uprawy ziemniaków w 2010 r. w krajach UE nieznacznie się obniżyła. Z powodu spadku plonów, zbiory ziemniaków w UE-27 są niższe o ok. 10% w porównaniu z 2009 r. i wynoszą ok. 57 mln ton. W konsekwencji na rynkach europejskich w sezonie 2010/11 obserwuje się znacznie wyższy niżeli w ubiegłym roku poziom cen. Przewiduje się, że w bieżącym sezonie przeciętne ceny ziemniaków jadalnych na głównych europejskich rynkach będą o 60-80% wyższe niżeli w poprzednim sezonie.

W 2010 r. w Polsce (według GUS) powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła ponad 543 tys. ha i była wyższa niż w 2009 r. o 7%. Udział ziemniaków w strukturze zasiewów wzrósł do 4,7 %, wobec 4,4% w poprzednim roku.

Plony ziemniaków osiągnęły poziom 181 dt/ha i były niższe niż w roku poprzednim o 10 dt/ha, tj. o 5,2% oraz zbliżone do średniej z lat 2001-2005. Zbiory ziemniaków w 2010 r. wyniosły 9,84 mln ton i były o 1,3% większe niż w 2009 r., ale o 33% niższe od średnich zbiorów z lat 2001-05.

Mimo podobnych zbiorów sezon 2010/11 będzie charakteryzować się wysokimi cenami ziemniaków, które w okresie lipiec-wrzesień 2010 r. były o 50-60% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Przeciętny poziom cen na targowiskach w całym sezonie 2010/11 może być wynieść ok. 112 zł/dt i być o ok. 35% wyższy niż w sezonie 2009/10. Również ceny skupu oraz na rynkach hurtowych od początku sezonu charakteryzują się silną tendencją wzrostową.

W sezonie 2010/11 obroty rynkowe ziemniakami mogą wynieść ok. 4,1 mln ton i być o 2% wyższe niż w sezonie 2009/10. Wzrośnie przerób ziemniaków na skrobię i susze. Kontyngent produkcji skrobi zostanie wykorzystany w ok. 80%, a jej produkcja wyniesie ok. 115 tys. ton. Większe będzie również wyko-

rzystanie ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Natomiast obniży się ich sprzedaż do bezpośredniej konsumpcji. Przewiduje się, że w sezonie 2010/11 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurtowa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysponowane będzie ok. 41% zbiorów.

W 2009 r. wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu ziemniaczanego, mimo przejściowych kłopotów producentów, były lepsze niż przed rokiem. Mimo kryzysu gospodarczego przemysł ziemniaczany charakteryzował się korzystnymi wskaźnikami finansowymi, wysoką płynnością finansową oraz stosunkowo wysoką stopą inwestowania. Także w 2010 r., mimo nieco gorszych wyników za I półrocze, sytuacja finansowo-ekonomiczna przemysłu ziemniaczanego powinna być zadowalająca.

W sezonie 2009/10, mimo nieznacznego spadku cen, kontynuowany był spadkowy trend spożycia ziemniaków, które wyniosło 116 kg/mieszkańca i było ok. 2 kg/osobę niższe niżeli w sezonie poprzednim. Przewiduje się, że w sezonie 2010/11 i kolejnych konsumpcja ziemniaków będzie charakteryzowała się dalszym

trendem spadkowym, a w strukturze ich spożycia systematycznie wzrastał będzie udział przetworów ziemniaczanych.

W sezonie 2009/10 nastąpiło zwiększenie obrotów w handlu zagranicznym ziemniakami i ich przetworami, a ujemne saldo, podobnie jak w sezonie poprzednim, wyniosło 40 mln EUR. W sezonie tym zwiększył się eksport skrobi ziemniaczanej i pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków, przy znaczącym wzroście importu produktów skrobiowych oraz ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji.

Przewiduje się, że w sezonie 2010/11 zwiększy się sprzedaż na rynki zagraniczne przetworów z ziemniaków, przy jednoczesnym ograniczeniu ich importu. Pogłębi się natomiast deficyt w obrotach produktami skrobiowymi.

W 2011 r. powierzchnia uprawy ziemniaków wyniesie ok. 500 tys. ha. Jeżeli warunki wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, to plony mogą ukształtować się na poziomie ok. 195 dt/ha, a ich zbiory ok. 9,7 mln ton.

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11 prognoza
Zbiory	13999	10369	8982	11791	10462	9703	9824
Import	92	111	180	85	113	202	150
Razem do dyspozycji	14091	10480	9162	11876	10575	9905	9974
Zużycie w gospodarstwach	8214	5148	4483	6810	5533	4990	5062
- sadzenie	1493	1480	1415	1360	1270	1355	1250
- spasanie	4976	2038	1498	3950	2833	2245	2452
- samozaopatrzenie	1745	1630	1570	1500	1430	1390	1360
Sprzedaż razem	4327	4282	3899	4116	4142	4015	4082
- na konsumpcję	2675	2670	2480	2530	2480	2410	2360
- na zaopatrzenie przemysłu*	1622	1592	1412	1543	1623	1576	1680
- na eksport	30	20	7	43	39	29	42
Ubytki i straty	1550	1050	780	950	900	900	830

Uwaga: W porównaniu z poprzednim wydaniem Analizy w bilansie dokonano przeszacowania samozapatrzenia i sprzedaży na konsumpcję.

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS, prognoza IERiGŻ-PIB

SUMMARY

Low prices in the previous seasons resulted in the slight decrease in the potato growing area in EU countries in 2010. Due to the fall in crops, potato harvest in EU-27 has been lower by about 10% in comparison with 2009 and has amounted to about 57 million tons. As a result, level of prices on the European markets in 2010/11 is considerably higher than in the previous season. It is estimated that in the current season, the average prices of edible potatoes on the main European markets are going to be higher than in the previous season by 60-80%.

In 2010, potato growing area in Poland, according to the Central Statistical Office, amounted to over 543 thousand hectares and was higher than in 2009 by about 7%. Potato share in the structure of sowing has increased to 4.7%, as compared with 4.4% in the previous year.

Potato crops reached the level of 181 dt/ha and were lower than in the previous year by 10 dt/ha, i.e. by 5.2%, being close to the average of 2001-2005. Potato harvest in 2010 amounted to 9.84 million tons and was higher than in 2009 by about 1.3% but lower as compared with the harvest in 2001-05 by 33%.

In spite of the similar harvest, 2010/11 season is going to show high prices of potatoes which in the July-September 2010 period were higher by about 50-60%, as compared with the corresponding period in the previous year. The average level of prices on the marketplaces in the whole 2010/11 season may amount to PLN 112 per decitons and may be higher than in 2009/10 season by about 35%. Purchase prices and wholesale market prices from the beginning of the season have been characterized by the very strong upward trend as well.

In 2010/11 market turnover of potatoes may amount to 4.1 million tons and may be higher than in 2009/10 by about 2%. The processing

of potatoes into starch and dried potatoes is going to increase. Starch production quota is going to be used in about 80% and its production is going to amount to about 115 thousand tons. The production of French fries and crisps is also going to be higher. However, sale of potatoes for direct consumption is going to be lower. It is estimated that in 2010/11 41% of harvest is going to be dispensed through market channels (purchase, wholesale, marketplace sale, export).

In spite of the temporary problems producers were struggling with, profitability indices of the potato industry companies in 2009 were more promising than in the previous year. Despite the economic crisis, potato industry featured advantageous financial ratios, high financial liquidity and relatively high investment rate. In spite of the slightly worse results for the first half-year, the financial and economic situation of the potato industry should be satisfactory also in 2010.

In 2009/10, despite the slight decrease in prices, the downward trend in potato consumption continued and amounted to 116 kilograms per capita and was lower than in the previous year by about 2 kilograms per capita.

It is estimated that in 2010/11 and in the next seasons, potato consumption is going to feature further downward trend, whereas potato products share in the structure of their consumption is going to increase consistently.

2009/10 season demonstrated increase in the foreign trade turnover of potatoes and their products, whereas negative balance, similarly to the previous season, amounted to EUR 40 million. In this period, the export of starch and other potato products increased, along with the considerable increase in the import of starch products and potatoes for direct consumption.

It is estimated that the sale of potato products to the foreign markets in 2010/11 is going to increase, at the same time reducing their import, with further increase observed with respect to the negative balance in the starch products turnover.

In 2011, the potato growing area is going to amount to about 500 thousand hectares. If the potato growing conditions do not diverge from the average, the crops may amount to about 195 decitons per hectare and their harvest to about 9.7 million tons.

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11 forecast
Crops	13999	10369	8982	11791	10462	9703	9824
Imports	92	111	180	85	113	202	150
Total supplies	14091	10480	9162	11876	10575	9905	9974
On-farm use	8214	5148	4483	6810	5533	4990	5062
- seeds	1493	1480	1415	1360	1270	1355	1250
- feed	4976	2038	1498	3950	2833	2245	2452
- self-provision	1745	1630	1570	1500	1430	1390	1360
Market sales	4327	4282	3899	4116	4142	4015	4082
- ware potatoes	2675	2670	2480	2530	2480	2410	2360
- processing potatoes*	1622	1592	1412	1543	1623	1576	1680
- exports	30	20	7	43	39	29	42
Wastes and losses	1550	1050	780	950	900	900	830

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Note: In comparison with the previous Analyses, self-supply and sale for consumption purposes have been reassessed in the balance

Source: CSO

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek rzepaku (38) • październik 2010,
2. Rynek ryb (14) • listopad 2010,
3. Handel Zagraniczny Produktami Rolno-Spożywczymi (32) • listopad 2010,
4. Rynek owoców i warzyw (37) • listopad 2010,
5. Popyt na żywność (12) • marzec 2011,
6. Rynek Środków Produkcji dla Rolnictwa (38) • marzec 2011,
7. Handel Zagraniczny Produktami Rolno-Spożywczymi (33) • marzec 2011,
8. Rynek pasz (29) • kwiecień 2011,
9. Rynek mleka (40) • kwiecień 2011,
10. Rynek ryb (14) • kwiecień 2011,
11. Rynek zbóż (39) • maj 2011,
12. Rynek mięsa (40) • maj 2011,
13. Rynek drobiu i jaj (40) • maj 2011,
14. Rynek rzepaku (39) • czerwiec 2011.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE !

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2010 roku wynosi 20 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (22) 50-54-685, faks: 50-54-636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>